PDF Compressor Free Version

Og-Aartiiwwan

Kitaaba Barattootaa

Kutaa 1

PDF Compressor Free Version

Barreessitoota:

Damee Tolinaa

Danda'aa Boggaalaa

Taaddasaa Dinquu

Gulaaltota:

Kabbabuush Lammeessaa

Lammii Beenyaa

Lubaabaa Jamaal

Madaaltota:

Dhaqqaboo Guyyee

Dirribaa Maammoo

Ismaa'el Hasan

Giraafiksii:

Taaddasaa Dinquu

Fakkibsa:

Buzaayyoo Girmaa

PDF Compressor Free Version

© Biiroo Barnootaa Oromiyaa, 2014/2022

Kitaabni kun walta'iinsa Biiroo Barnootaa Oromiyaafi Kolleejjii Barnoota Barsiisotaa Asallaatiin bara 2014/2022 qophaa'e.

Mirgi abbeentaa kitaaba kanaa seeraan eeggamaadha. Hayyama Biiroo Barnootaa Oromiyaatiin ala guutummaanis ta'e gamisaan maxxansuus ta'e baay'isanii raabsuun seeraan nama gaafachiisa

PDF Compressor Free Version

Baafata

Qabiyyee **Fuula**

Barannoo 1: Hubannoo Og-Aartiiwwanii ------1

1. Daawannaa ------------------------------------1

1.1.Ergaa Fakkiiwwnii --------------------------------1

1.2 Faaruu ---------------------------------------10

1.3 Suur sagalee ilaaluufi dhaggeeffachuu ------17

Barannoo 2: Dandeettii Kalaqaa-------------23

2. Miireeffachuun ibsuu -------------------------23

2.1 Gahee Maatii akkeessuu---------------------24

2.2 Sararoota sassararuun halleessuu ----------28

2.3 Faaruu maatii ---------------------------------37

2.4 Faaruufi Shubbisa rukuttaa salphaa --------42

Barannoo 3: Haala Qabatamaa Seenaafi Aadaa------------------------45

3. 1 Ogummaawwan Hawwaasaa ------------------45

3. 1. 2 Faaruufi Tapha ------------------------------52

3.1. 3 Oduu durii-----------------------------------57

3.2 Halluuwwan Naannoo --------------------------67

PDF Compressor Free Version

Barannoo 4: Hawwannaa Og-Aartiiwwan -----73

4. Taatewwan Aadaa Dinqisiifachuu -------------73

4.1 Faaruu maatiifi Shubbisa ------------------73

4.2 Gahee maatii bifa diraamaan ibsuu ---------75

4.3 Fakkii Maatii ----------------------------------79

Barannoo 5: Hidhata Og-aartiiwwanii---------83

5.1 Faaruu gareen faarsuun dandeettii sagalee uumamaa ofii guddifachuu --------------------83

5.2 Gareen Gahee Taphachuu--------------------92

5.3 Hariiroo, walitti dhufeenyaa fi hojiirra oolmaa iddoo seena qabeessaa ------------93

PDF Compressor Free Version

Barannoo 1

Hubannoo Og-aartiiwwanii

1. Daawwannaa

1.1. Ergaa fakkiiwwanii

1.1.1. Fakkii Maatii

Gaaffii hubannoo

1. Fakkiin asii gadii kun miseensa maatii meeqa qaba?
2. Waantonni fakkii asii gadii keessatti argaman maal fa'i?

Maatiifi qe'ee isaanii

PDF Compressor Free Version

Gaaffii hubannoo

1. Tapha asii gadii keessaa isa kam taphattee beekta?
2. Naannoo keetti taphoota akkamii taphatta?

Tapha shekkelloo

Tapha harkisa funyoo/haadaa

PDF Compressor Free Version

Tapha utaalcha funyoo/haadaa

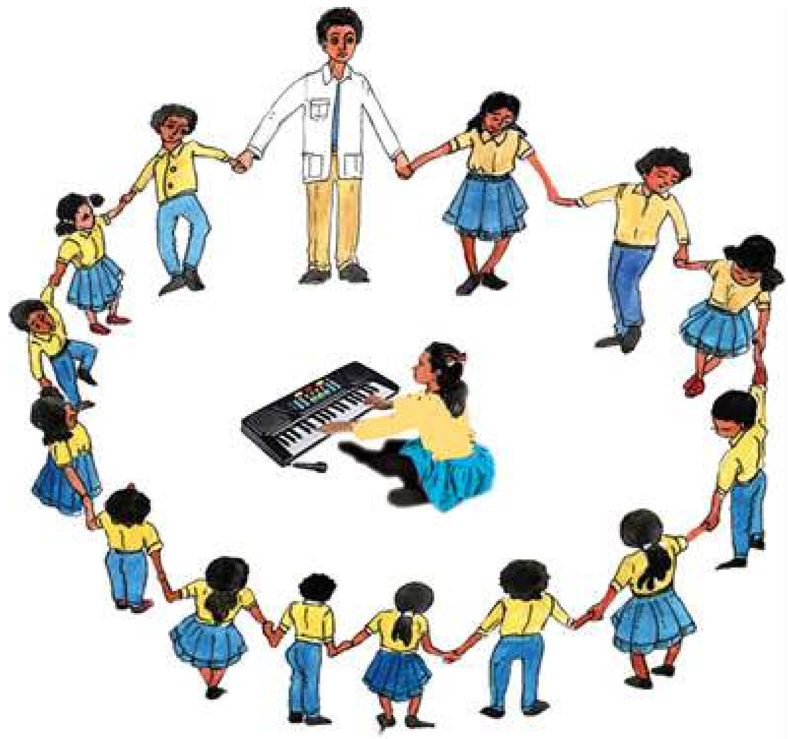

Tapha harka walqabannaan taphatamu

PDF Compressor Free Version

Taphoota mana barnootaa keessaa

PDF Compressor Free Version

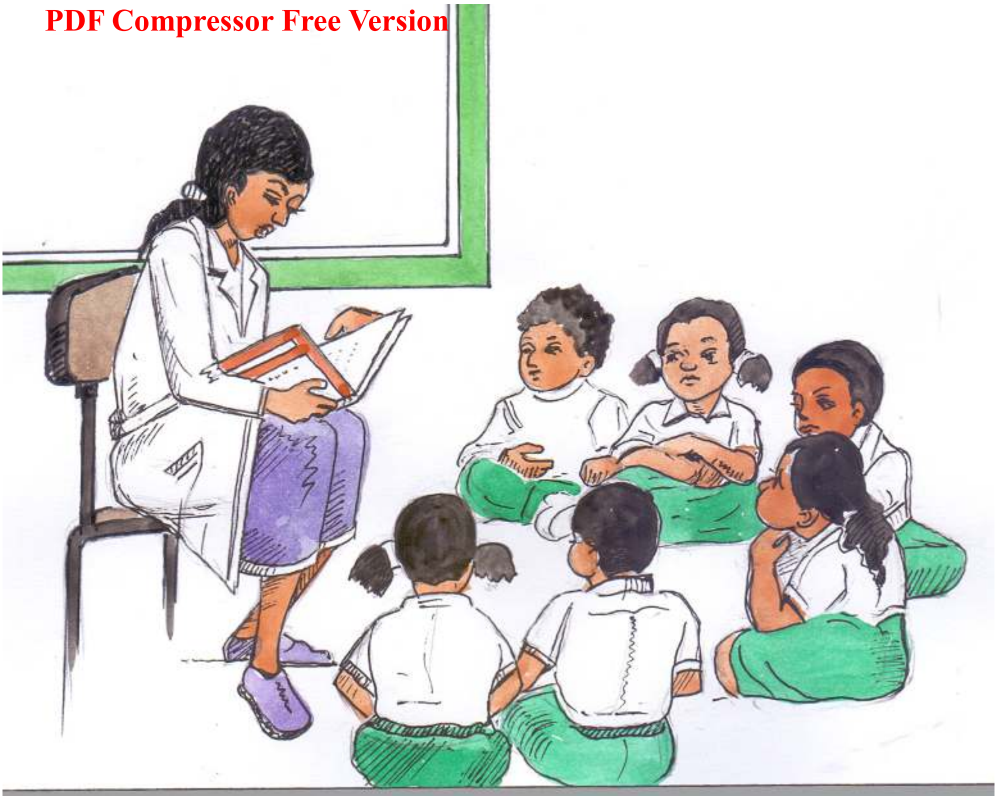

Yeroo daa'imman barsiistuu isaanii irraa gorsa fudhatan

1.1.2 Fakkii Mana Barnootaa

Gaaffii hubannoo

1. Maqaan mana barnootaa kee maal jedhama?
2. Mana barnootaa keessatti maal maaltu argama?

PDF Compressor Free Version

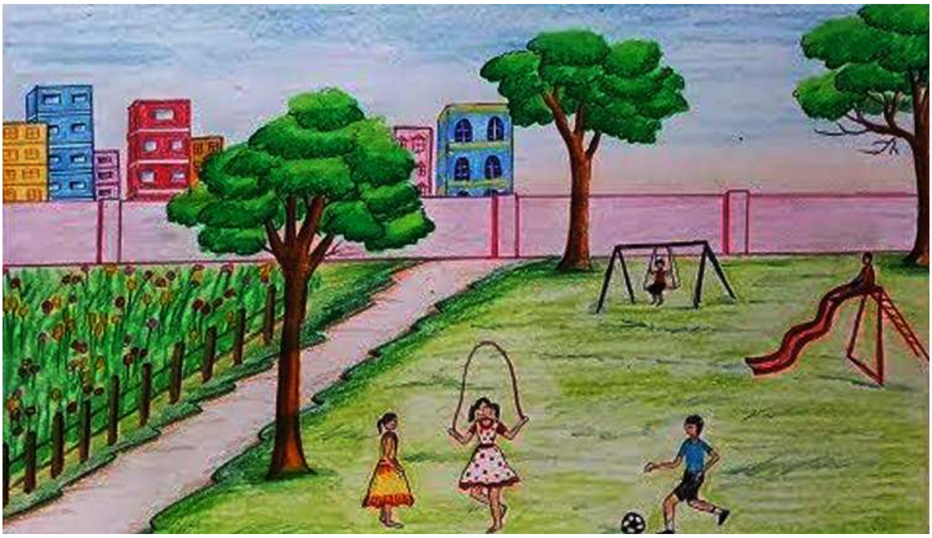

Daa'imman yeroo tapha garaagaraa mana barnootaa keessatti taphatan

PDF Compressor Free Version

1.1.3 Sochii Tiraafikaa

Gaaffii hubannoo

1. Daandii konkolaataa akkamitti qaxxaamurta?
2. Fakkii asii gadii ilaaluun daandii konkolaataa akkamittiifi eessaan akka qaxxaamuramu walitti agarsiisaa.

Daa'imman yeroo daandii konkolaataa qaxxaamuran

PDF Compressor Free Version

Daa'imman yeroo karaa qaxxaamuran

PDF Compressor Free Version

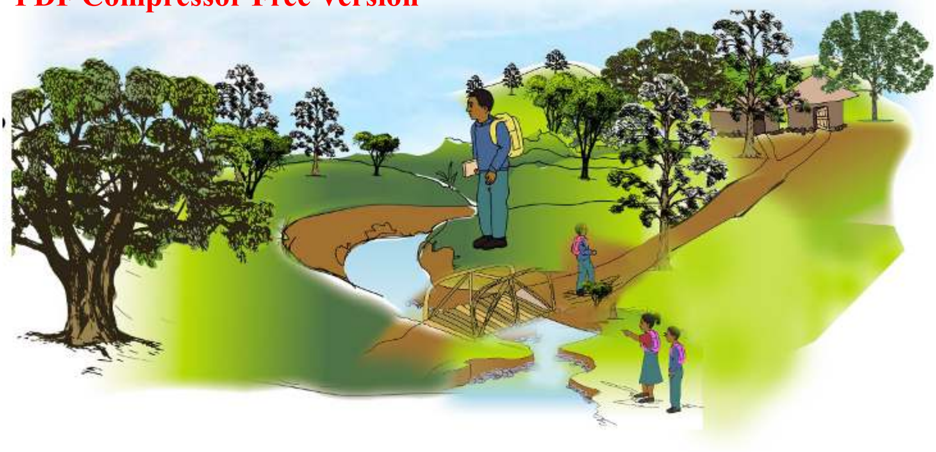

Daa'imman yeroo laga ce'an

PDF Compressor Free Version

1.2 Faaruu Dhaggeeffachuu, Ilaaluufi Faarsuu

Gaaffii hubannoo 1

1. Faaruu nijaallattaa?
2. Faaruu akkamii faarsitee beektaa?

Faaruu Tapha Ijoollee

Takkooyyee lamooyyee 2x
Lamaan qabi
Daabbaa darrabbaa
Kuleeyinaa kulaan kul
Goojjee gojjobee
Aaroo miiroo mixiriq.

PDF Compressor Free Version

Faaruu Tapha Ijoollee

Uummoon maal baatti?

Qabduufi qarabaa.

Mormashee.........shaf

Mormashee.........shaf

Mormashee.........shaf

Mormake..........?

PDF Compressor Free Version

Mana Barnootaakoo

Mana barnootaakoo
Iddoo ga'umsakoo 2x

Hedduun sijaalladhaa
Ani sirraan baradhaa 2x
Baay'ee natti toltaa
Nan qaba hiriyyootaa 2x

Barsiisaankoo dhufee
Barsiistuunkoos dhuftee 2x
Barachuu jaallannaa
Nu bor nama taanaa. 2x

PDF Compressor Free Version

Faaruu Qubee Afaan Oromoo

Gaaffii hubannoo

1. Qubee Afaan Oromoo faaruudhaan dhageessee beektaa?
2. Kan dura baratte hiriyyaakee yaadachiisuun gaara bareedaa asiin gadii irraa walduraa duuba isaanii ilaalaa faarsi.

PDF Compressor Free Version

Gocha

1. Faaruu qubee Afaan Oromoo dhaggeeffachuun irra deddeebi'uun faarsaa

PDF Compressor Free Version

Muuzii Babbareedduu

Gaaffii Hubannoo

Lakkoofsaan maal lakkaawwannaa?

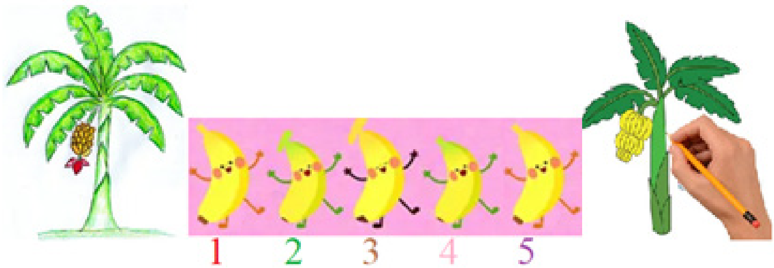

Muuzii babbareedduu 5 nan qabaa
Tokko keessaa nyaannaan 4tu hafaa
Muuzii babbareedduu 4 nan qabaa

Tokko keessaa nyaannaan 3tu hafaa

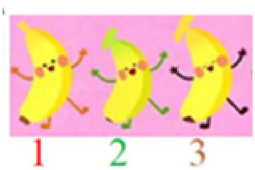

Muuzii babbareedduu 3 nanqabaa

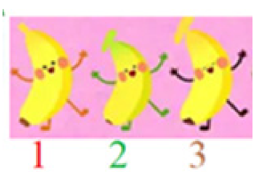

PDF Compressor Free Version

Tokko keessaa nyaannaan 2tu hafaa

Muuzii babbareedduu 2 nan qabaa

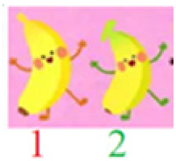

Tokko keessaa nyaannaan 1tu hafaa

Muuzii bareedduu 1 nan qabaa

Ishumallee nyaannaan homtuu naa hinhafuu 3x

Gaafii Shaakalaa

1. Faaruu faarsuu dandeessaniittuu?
2. Faaruu faarsuu kan durii caalaa jaallattaniittuu?

1.3 Suur-sagalee ilaaluufi dhaggeeffachuu

PDF Compressor Free Version

Daa'imman faaruu dhaggeeffachuun gammachuun yammuu ragadan

Gammachuu yoo qabaatte
Gammachuu yoo qabaatte
Taphadhu

PDF Compressor Free Version

Gammachuu yoo qabaatte

Gammachuu yoo qabaatte

Weeddisi

Gammachuu yoo qabaatte

Gammachuu yoo qabaatte

Shubbisi

Shaakala 1.

1. Faruu asii gadii erga dhaggeeffattee booda, hiriyoota kee waliin taphadhu.

Faaruu miseensota maatii

PDF Compressor Free Version

Faaruu asii gadii garee lamatti qoodamuun waljalaa fuudhaa faarfadhaa.

Garee 1ffaa	Garee 2ffaa
Haadhaaf abbaa koo	Nan jaaladhaa
Obboleewwankoo	Nan jaaladhaa
Nagaaf jaalalaan	Na jiraadhaa

Garee 1ffaa	Garee 2ffaa
Warrikoo	Na guddisuu
Warrikoo	Na kuunuunsuu
Warrikoo	Na barsiisuu

Garee 1ffaa	Garee 2ffaa
Haati harmeekee maal sii taatii?	Akkoodhaa
Abbaan abbaakee maal siif ta'aa?	Akaakoodhaa

Garee 1ffaa	Garee 2ffaa
Wasilli/abbeerri eenyu?	Obboleessa abboodhaa
Eessumnikee hoo?	Obboleessa Aayyoodhaa
Adaadaan eenyu?	Obboleettii Abboodhaa
Eeshumeen keehoo eenyuu?	Obboleettii aayyoodhaa

Garee 1ffaa	Garee 2ffaa
Kun hunduu	Maatii keenyaa
Nu jaalatuu	Nijaalannaa

PDF Compressor Free Version

Shaakala 2.

1. Faaruu kana irraa waan baratte barsiisaa/tuu keetti himi.
2. Miseensota maatii kee hiriyoota keetti himi.

"Kophee Diimaa"

Shaakala 3

Suursagalee asii gadii erga erga daawwaattee booda, waan irraa baratte barsiisaa/tuu keetti himi.

PDF Compressor Free Version

Daraartuun gorsa akkoo ishee dhagahuu diddee kophee diimaa kaawwattee fiigaa jirti.

PDF Compressor Free Version

Kophee diimdaan Daraartuu fudhatee bosonatti ishee galche.

Gilgaala 1

1. Daraartuun gorsa akkoo ishee dhagahuu dhabuun rakkoo akkamiif ishee saaxile?

PDF Compressor Free Version

Barannoo 2
Dandeetti Kalaqaa

2.Miira ofii ibsuu

Samii, Lafaafi Bishaan

PDF Compressor Free Version

2. 1 Gahee maatii akkeessuu

Shaakala

1. Maatiin kee mana keessatti maal maal akka hojjetan barsiisaa/tuu keetti himi.

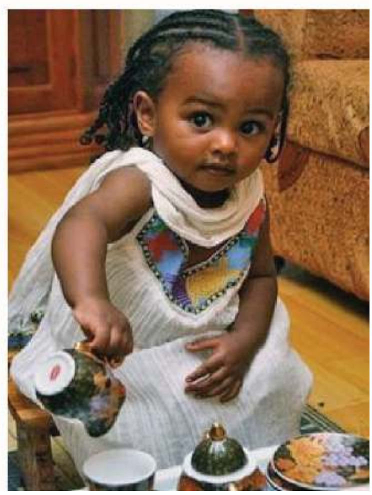

PDF Compressor Free Version

Maatii hojii garagaraa hojjatan

PDF Compressor Free Version

2.1.1 Uffannaafi haasaa maatii ofii akkeessuu

Uffannaa haadholii akkeessuu

Shaakala 2.

1. Uffata aayyoo keetii uffattee beektaa?

2.1.2 Uffannaa abbaa

PDF Compressor Free Version

Shaakala 3.

1. Abbaan kee uffata akkamii jaalata?

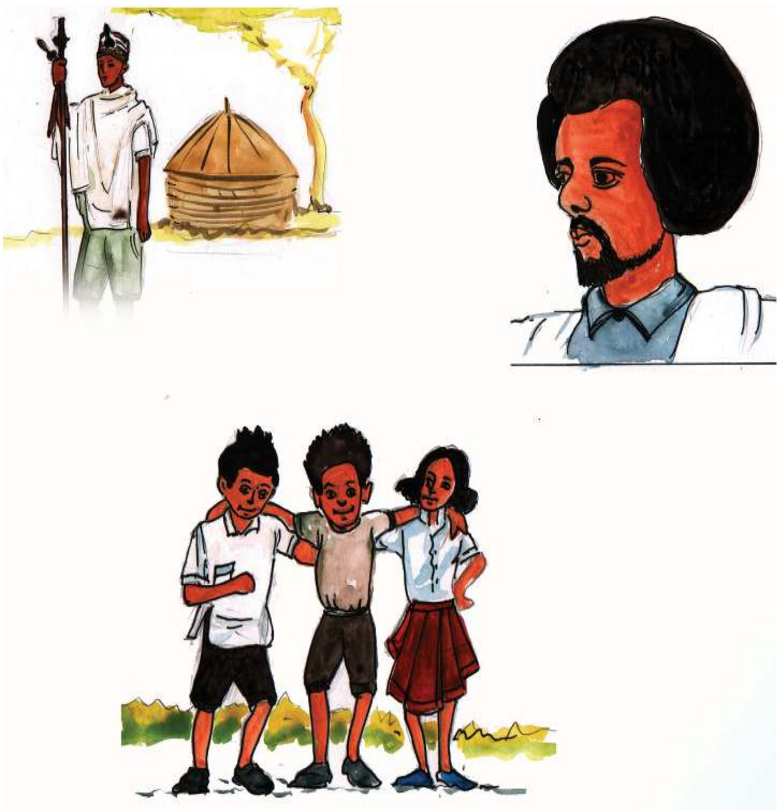

Akkaataa uffannaa, adeemsaafi haasaa

Maatii keessanii akkeessuun hiriyoota keessanitti agarsiisaa.

PDF Compressor Free Version

2.2. Sararoota Kallattii Adda Addaan Sassararuufi Halluu Garagaraa Dibuu

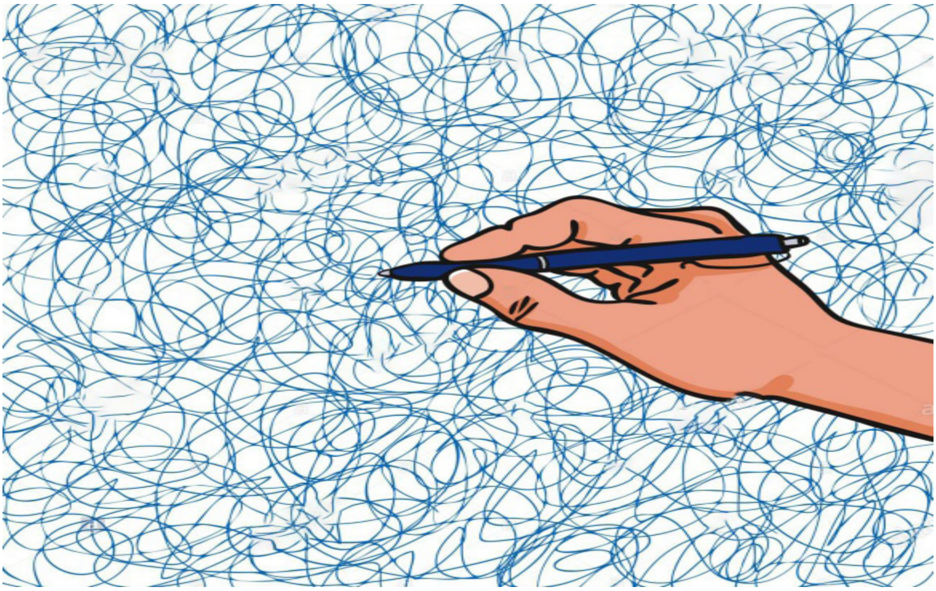

Sararoota haala garagaraatiin sassararaman

PDF Compressor Free Version

Sararoota kallattii adda addaan sassararuun boca uumuu

2.2.1. Sararuu Shaakaluu

Shaakala 5

Sarara dhaabbataa asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

PDF Compressor Free Version

Shaakala 6

Sarara dalgee asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

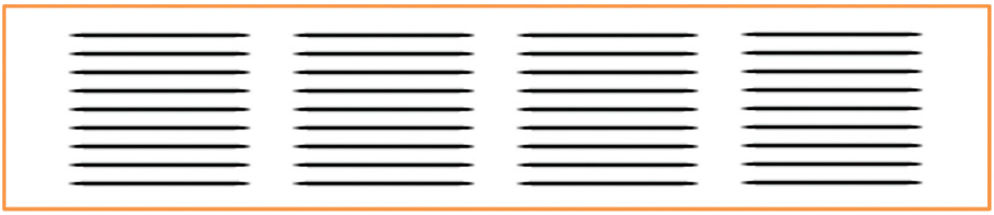

Shaakala 7

Sarara shaffaxaa asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

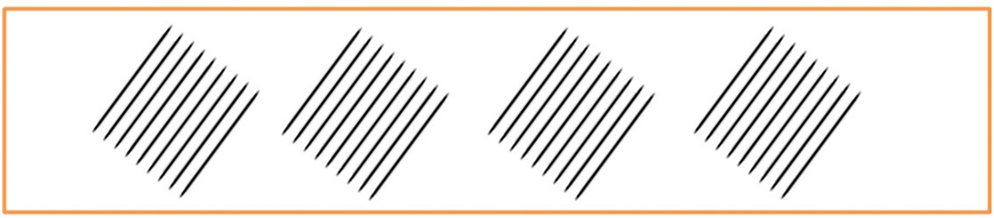

Shaakala 8

Sarara dambali'aa asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

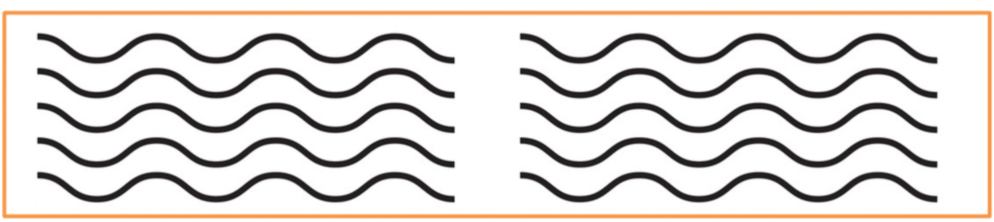

PDF Compressor Free Version

Shaakala 9

Sarara jajal'aa asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

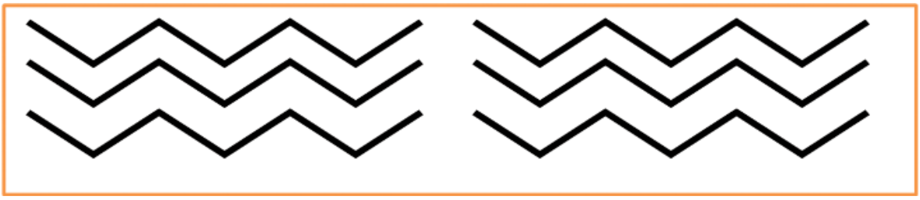

Shaakala 10

Sarara geengoo asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

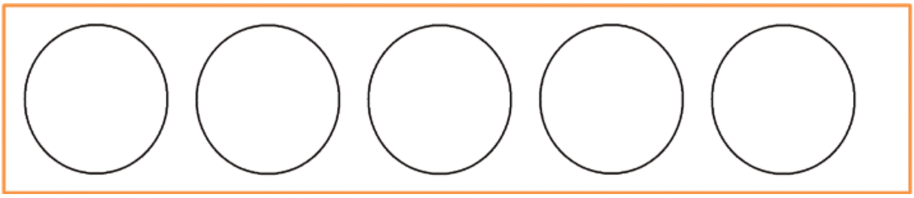

Shaakala 11

Sarara mammaramaa asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

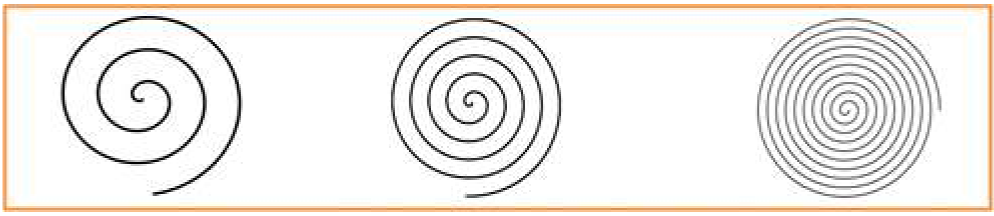

PDF Compressor Free Version

Shaakala 12

Sarara golboo asii gadii dabtara kee irratti irra deddeebi'uun sarari.

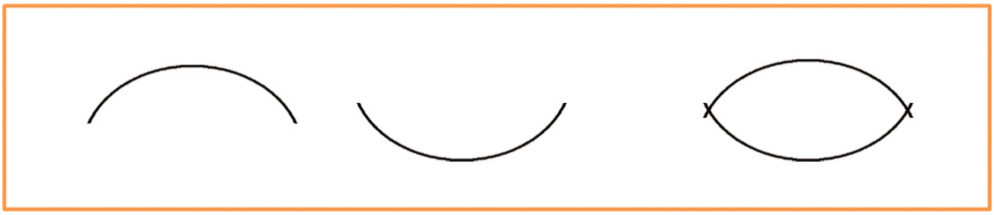

PDF Compressor Free Version

Gilgaala

Boca walfakkaatan walitti firoomsi.

A		B	
1.		A.	
2.		B.	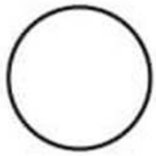
3.		C.	
4.		D.	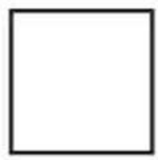
5.		E.	
6.		F.	

PDF Compressor Free Version

Shaakala 14

Boca asii gadii dabtara kee irratti erga wixintee booda halluu dibi.

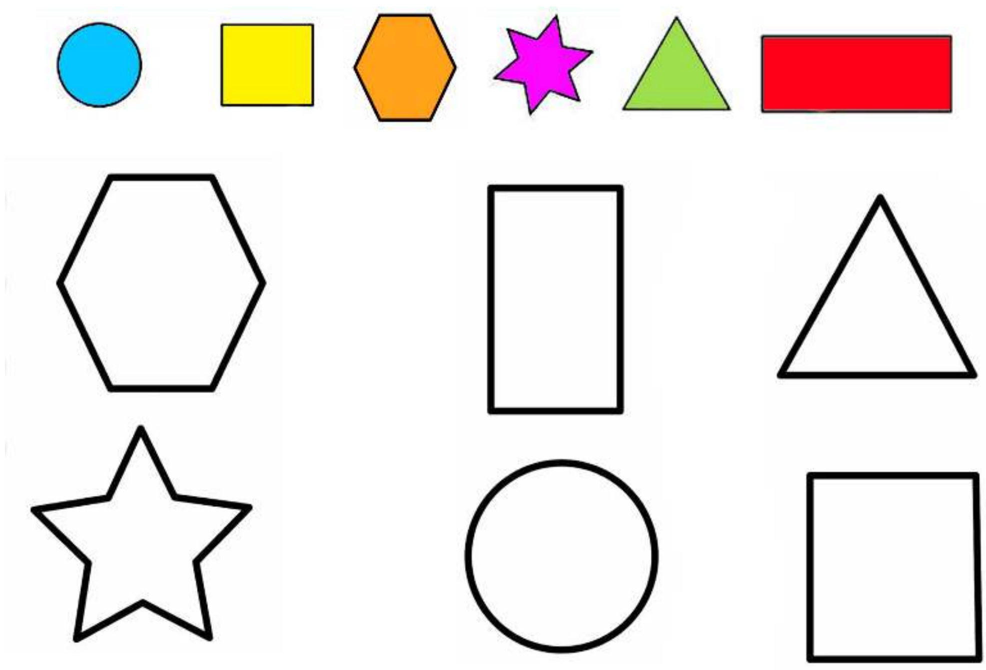

PDF Compressor Free Version

Shaakala 15

Boca asii gadii erga adda baafattee booda dabtara kee irratti wixinuun halluu dibi

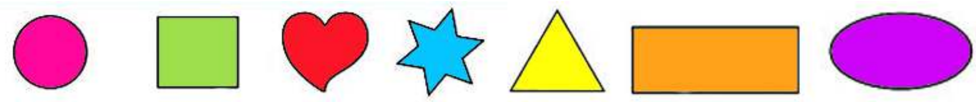

1. Geengoo
2. Rog-sadee
3. Onnee
4. Iskuweerii
5. Molooloo
7. Urjii
6. Rektaangilii

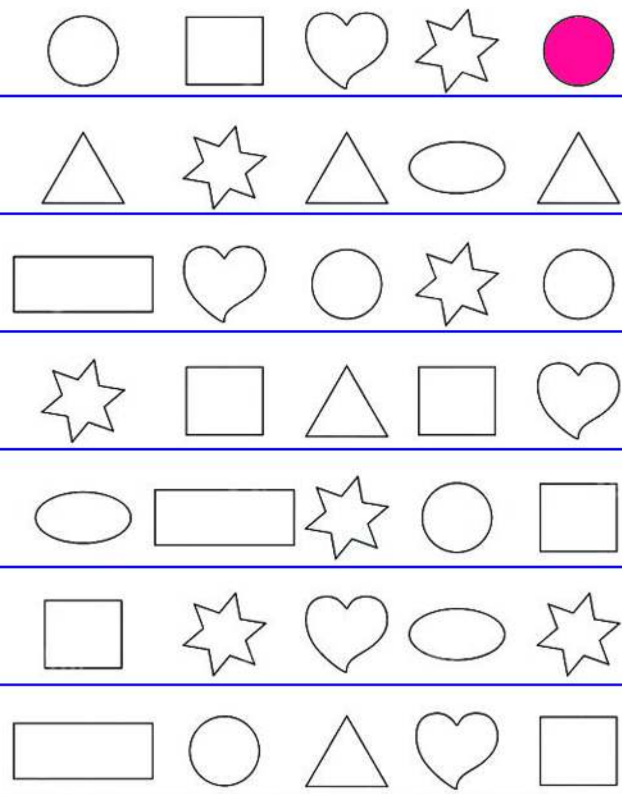

PDF Compressor Free Version

Shaakala 17

Boca manaa asii gadii dabtara kee irratti wixinuun halluu dibi.

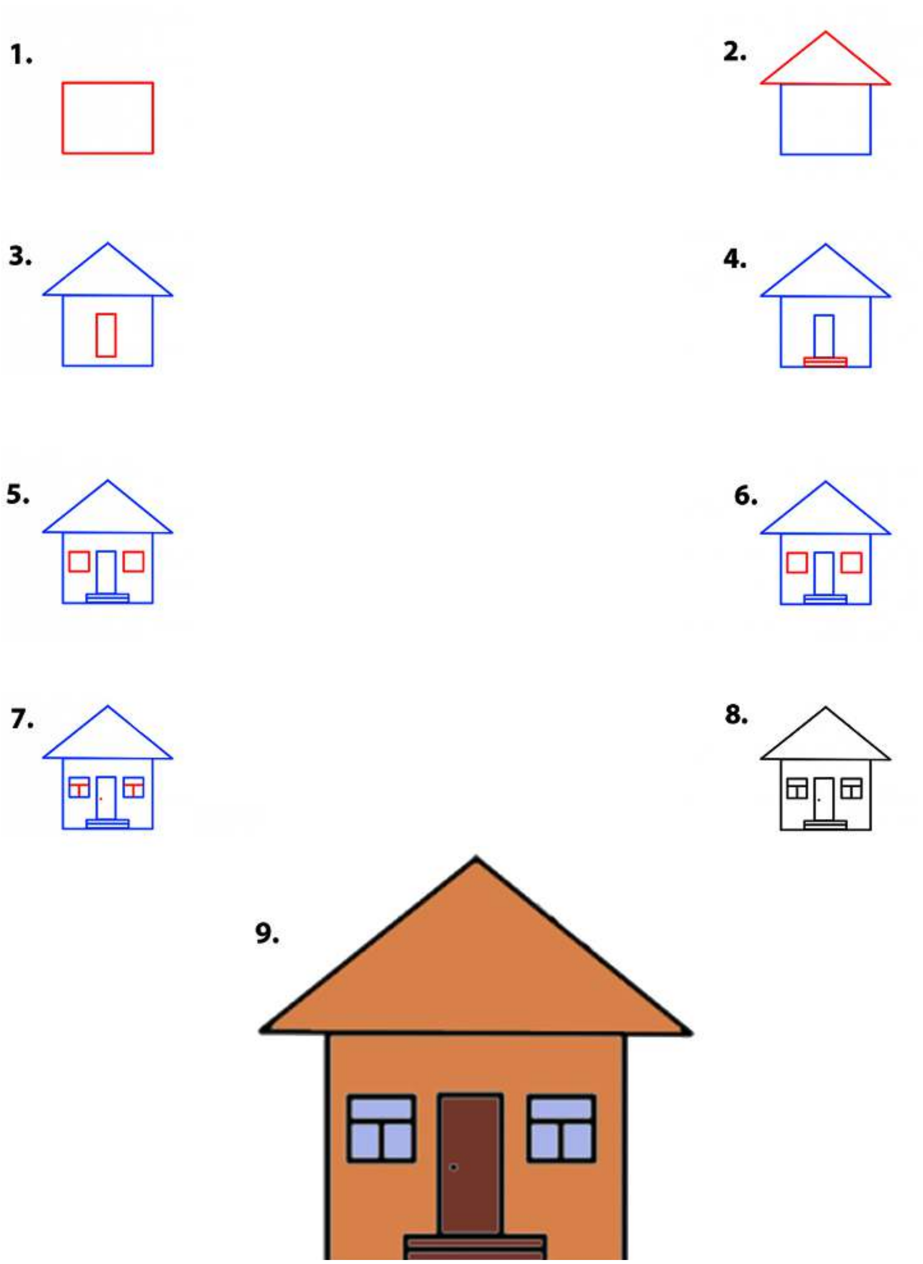

PDF Compressor Free Version

2.3 Faaruu Maatii

Gaaffii Hubannoo

1. Faaruu maatii eenyutu faarfata?
2. Miseensonni maatii keessanii yeroo faarsan dhageessanii beektuu? Sagalee isaanii tokko tokkoon fakkeessaa akkeessaa.

Haadha Ofii Faarsuu

Haadhakoo dandeessuukoo
Suman yaada deesseekoo

Guddiseekoo dhugaa
Dhufeen si'arga

Naaf jiraadhu yeroo hundumaa
Sinjaalladha umphaa…<u>umphaa</u>2x

PDF Compressor Free Version

Gocha

Faaruu Haadha ofii armaan olii sagalee keessan akka abbaa, haadhaafi ijoolleetti jijijjiiruun faarsaa wal dhageessisuun taphadhaa.

Abbaa Ofii Faarsuu

Abbaakoo danda'aakoo
Siinan boona gootakoo

Guddisaakoo isa dhugaa
Dafee dhufeen si'argaa

Naaf jiraadhu yeroo hundumaa
Sinjaalladha umphaa..umphaa 2x

Gocha

Faaruu abbaa ofii asii olii sagalee keessan akka abbaa, haadhaafi ijoolleetti jijijjiiruun faarsaa wal dhageessisaa.

PDF Compressor Free Version

Faaruu Obboleewwanii

Gaaffii hubannoo

1. Obboleewwan dhiiraafi dubaraa qabdaa?
2. Mana barnootaa dhufuuf qophii akkamii taasistu?
6. Faaruu obboleessakoo jedhu faarsitee beektaa?

Obboleessaako 2x
Rafteemoo 2x
Bilbillii bilbilame 2x
Ka'ikaa 2x
Lalalalala....

Tole nan ka'a 2x
Harka dhiqadhee
Fuulas dhiqadhee

PDF Compressor Free Version

Cireekoo nyaadhee
Gara mana barnootaa
Nan deemaa 2x

Obboleettiiko 2x
Rafteemoo 2x
Bilbillii bilbilame 2x
Ka'ikaa 2x

Lalalalala....

Tole nan ka'a 2x
Harka dhiqadhee
Fuulas dhiqadhee
Cireekoo nyaadhee

PDF Compressor Free Version

Gara mana barnootaa
Nan deemaa 2x

Faaruu Maatii

Miseensonni maatii
Abbaafi aayyookooti2x

PDF Compressor Free Version

Obboleessas qabaa
Obboleettiis qabaa2x
Firoottanis jiru
Dhugaan walgargaaru 2x

2.4 Faaruufi Shubbisa rukuttaa salphaa waliin

Gaaffii hubannoo
1. Shubbisa shubbistee beektaa?
2. Shubbisa akkam akkamii beektaa?

Faaruu aadaa shubbisa salphaa waliin

Faaruu asii gadii gareen geengoo uumuun harkaafi dibbee rukutaa sosocho'aa taphadhaa

Yaa quruphee koo

Quruph

PDF Compressor Free Version

Maaluma hojjettaa	Quruph
Garbuun hammacaa	Quruph
Mee naaf hammaari	Quruph
Harka na guba	Quruph
Bishaan firfirsi	Quruph
Bishaan hinjiru	Quruph
Bu'ii waraabi	Quruph
Warri na'ajjeesuu	Quruph
Warri eessa jiru?	Quruph
Mana duuba jiru	Quruph

Maal hojjetu?	Quruph
Mucaa taphsiisu	Quruph
Aannan obaasu	Quruph
Obsaan guddisu	Quruph

PDF Compressor Free Version

Qubee barsiisu Quruph

Ofdandeessisu Quruph.......

Gocha

Shubbisa dura beektan keessaa tokko filachuun dabaree dabareen harka rukutaa agarsiisaa.

Walumaa galatti Faaruulee aadaa keessan calaqqisiisu faarsuun keessan akka aadaa keessan jaallataniifi kabajan isin taasisa. Akkasumas maatii faarsuun keessaniin jaalalli isin maatii keessaniif qabdan ni cima.

PDF Compressor Free Version

Barannoo 3

HAALA QABATAMAA SEENAAFI AADAA

3.1 Ogummaawwan Hawaasaa

3.1.1 Hojii Harkaa

Gocha 1

Hojiiwwan harkaa naannoo keetti hojjataman argitee beektaa? Yoo argite waan beektu dareetti himi.

Ogummaa hawaasaa jechuun ogummaa hawaasni naannoo tokko jiraatu wantoota jiruufi jireenyaaf barbaachisu harkaan bocuun hojjetuudha. Fakkeenyaaf, supheerraa gaanii, hubboo, xuwwee, jabanaa, eeleefi kanneen kana fakkaatan hojjachuudha fa'i.

PDF Compressor Free Version

Gilgaala 1.

Naannoo keetti meeshaaleen nyaata ittiin bilcheessan kan supheerraa hojjataman hiriyyoota daree keetti himi.

Ogummaan hawaasaa kan biroon, uffataa hojjachuudha.

Fakkeenyaaf, bulluukkoo, wandaboo, kutaan jirbii irraa kan hojjetamaniidha

Meeshaalee hodhaan hojjetaman kanneen akka gundoo, hinqibii, elmtuu, gingilchaa, irboo, leemmatii,

PDF Compressor Free Version

agalgilii, jaaloofi kan kana fakkaatantan migiraafi hidda garagaraa irraa hojjetamu.

Meeshaaleen mukarraa hojjetaman kanneen akka siree, ulee, cufataa balbala manaa, teessoo, minjaala, boraatii, barcuma, mooyyeefi kan kana fakkaataniidha.

Ogummaan hojii sibiilaas wantoota sibiilarraa hojjataman dabalata. Fakkeenyaaf, faayaa mormaa, harkaafi qubaa, albee, qottoofi kan kana fakkaataniidha.

PDF Compressor Free Version

Gogaa irraas meeshaaleen hojjetaman nijiru.

Fakkeenyaaf, caaccuu, gaachanaa, itillee, teepha,

qalqalloofi mi'a fardaa kan akka teemsaa kooraa, fuuloo, qomoofi kanneen kana fakkaatan maqaa dhahuun nidanda'ama.

PDF Compressor Free Version

Gilgaala 1.

Meeshaalee asii gadii kana argitanii beektuu? Maalirraa akka hojjataman barsiisaa/tuu keetti himi.

Fakkeenyaaf,

A. hubboodha, innis biyyee suphee irra hojjetame.

A

B

C

D

E

F

G

H

PDF Compressor Free Version

Gilgaala 2

Uffata aadaa asii gadii kana bifa isaa himi.

PDF Compressor Free Version

Gilgaala 3

Meeshaalee asii gadii kana argitanii beektuu? Maalirraa akka hojjataman barsiisaa/tuu keetti himi.

Fakkeenyaaf,

A. qabee, innis migiraan hodhamteefi gogaan samsaamti.

A

B

C

D

E 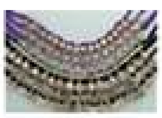

F

G

H 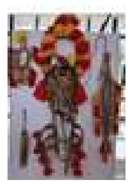

PDF Compressor Free Version

3.1.2 Faaruufi Tapha

Nuti aadaa bareedaa qabna.

Fakkeenyaaf,Faaruu Loonii

Loowwan ya saawwakoo hoo..
Dansaadha yaannikoo hoo..
Hora dhaqaa dhugaa hoo...
Marga jiidhaa dheedaa hoo..

Aduun dhi'a geettee hoo..
Jabbiin mammarrattee hoo..

PDF Compressor Free Version

Kormis dura bu'ee hoo....

Garaan na beela'ee hoo...

Dallaan mimmijaa'ee hoo..

Beenaa mana gallaa hoo..

Horaa nagaan bulaa hoo..3x

PDF Compressor Free Version

a. Faaruu Ijoollummaa

Gaaffii hubannoo

Faaruu ijoollummaa faarsitee beektaa?

Kottaa kottaa ijoollee
Ni taphannaa baay'ee
Lammata ijoollummaan
Deebi'ee hindhufuu
Ijoollummaa koo 2x
Dammaafi aannankoo

PDF Compressor Free Version

b. Tapha ijoollee

Binoo bineentii

Binoon tapha ijoolleen taphatamuudha. Tapha kana keessatti kan gaafatu "Binoo bineentii" yemmuu jedhu, kan deebisu "Bineentii" jedha. Tapha kana keessaatti ariitiin murteessaadha. Ariitiin yeroo taphatan namni gaafatamu sun wanta nyaatamu himuu qaba. Yoo wanta hin nyaatamne maqaan dhahame itti kolfama. yemmuu ijoolleen binoo taphatan wanta nyaatamuufi hin nyaatamne sana adda baafachuu danda'uu qabu.

Tapha asii gadii akka fakkeenyaatti taphadhaa.

Gaafataa: Binoo bineentii

Deebisaa: Bineenti

Gaafataa: Maalfaa?

Deebisaa: Waraabessa

PDF Compressor Free Version

Gaafataa: Maalfaa?

Deebisaa: Saree

Gaafataa: Maal nyaatta?

Deebisaa: Hantuuta

Gaafataa: Maalfaa ?

Deebisaa: Re'ee

Gaafataa: Maalfaa?

Deebisaa: Adurree

Gaafataa: Maalfaa?

Deebisaa: Jaldeessa

Gaafataa: Maal nyaatta?

Deebisaa: Harree

Shaakala 7.

1. Tapha ijoollee naannoo keessanitti beektan taphadhaa.

PDF Compressor Free Version

3.1. 3.Oduu durii

Allaattiifi Qocaa

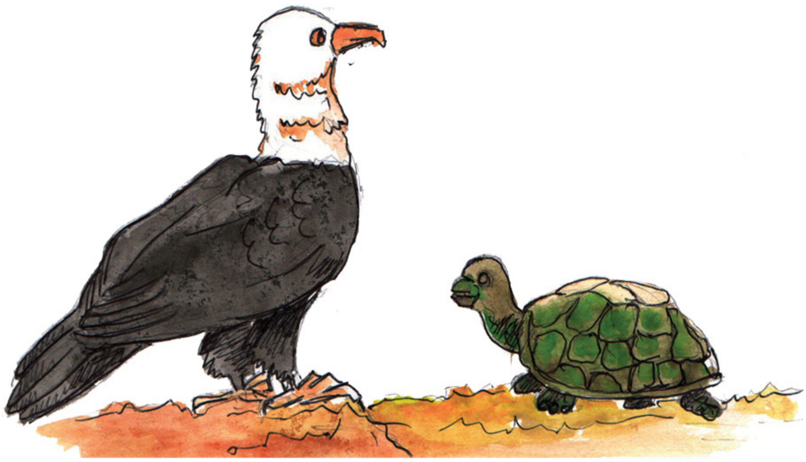

Sheekkoo Allaattiifi Qocaa bineensotni hedduun irratti hirmaachuun isinitti himu.

Seenessitoota lameen

Huummoofi Qocaa

Qocaafi Arraagessa

PDF Compressor Free Version

Cilalluu

Gugee/ Handarii

Illeentii

Simbira

PDF Compressor Free Version

PDF Compressor Free Version

(Simbirri ni dhufti. Qocaan ishee laaltee ajaa'ibsiifatti)

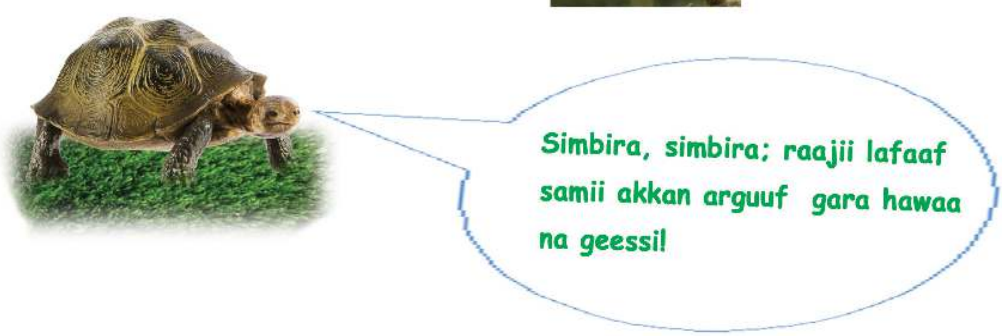

PDF Compressor Free Version

Lakkii waan akkasii irratti sin gargaaruu

(Huummoon ni dhufa.)

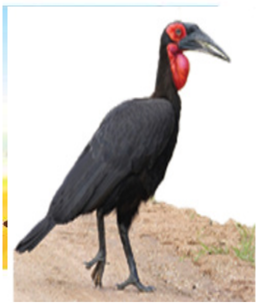

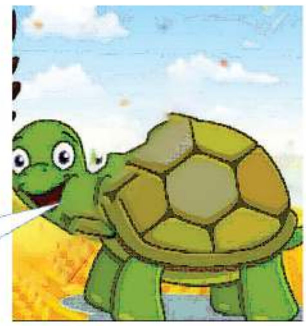

Hummoo-Hummoo akkan gara hawaatti balali'uuf na gargaari

Lakkii ati baayyee waan ulfaattuuf si gargaaruu hin danda'u

(Huummoon dhiisee deema)

PDF Compressor Free Version

Itti aanee Gugee/Handariin nidhufti

(Gugeen/ Handariin dhiistee deemti)

(Arraageessi nidhufa)

PDF Compressor Free Version

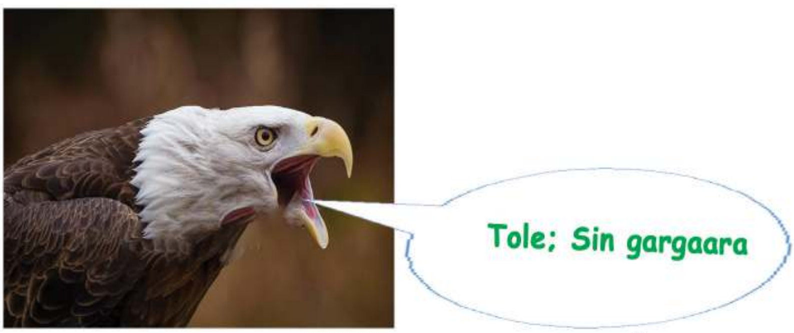

PDF Compressor Free Version

(Arraageessi Qocaa lafatti gad lakkisee deeme. qocaan baayyee miidhamee boo'e)

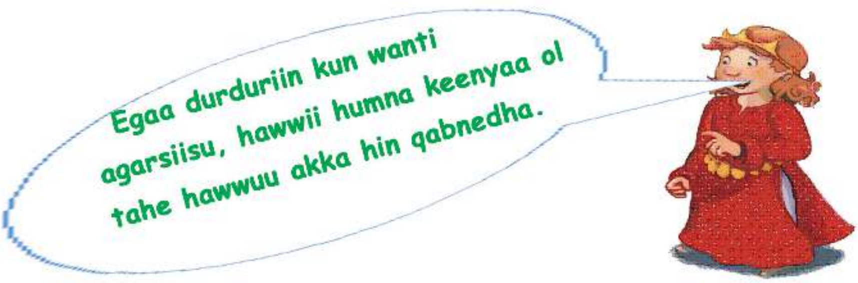

3.1.2 Hibboo

PDF Compressor Free Version

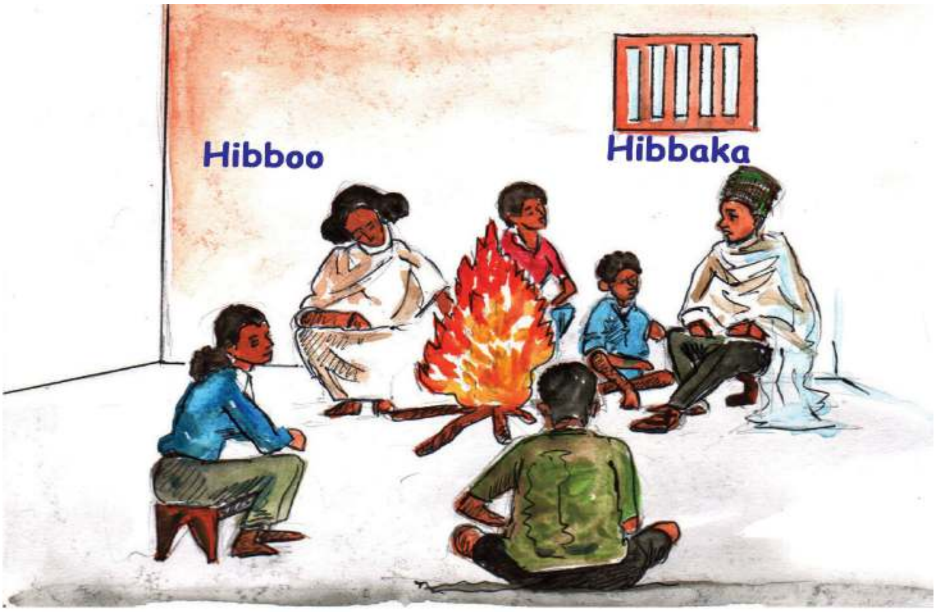

1. Afaan banatee nama ilaala= Huubboo

2. Ganama argee galgala dhabe= Fixeensa

PDF Compressor Free Version

3. Lafarra kaatti Saree fakkaatti= Sardiidoo

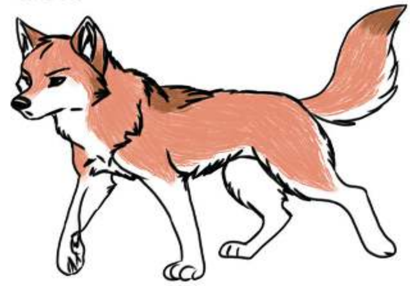

4. Jiraa du'aa baatu, du'aa jiraa baatu=

Fardaafi Kooraa

5. Yoo nyaate ni fayya; yoo dhuge ni du'a= Ibidda

6. Lafee hin qabu ija hin dhabu= Biddeen

Shaakala 1

Hibboo naannoo keessanitti beekamu hiriyoota keessan waliin taphadhaa.

PDF Compressor Free Version

3.2 Halluu Naannoo

Halluu naannoo jechuun halluu uumamaafi nam-tolchee naannoo keenyatti argamu jechuudha.

Fakkeenyaaf,

3.2.1 Halluu ilillii/abaaboo adda addaa

Shaakala 2

Fakkiilee asii gadii dabtara kee irratti kaasuun akka fakkii jalqabaatti dibi.

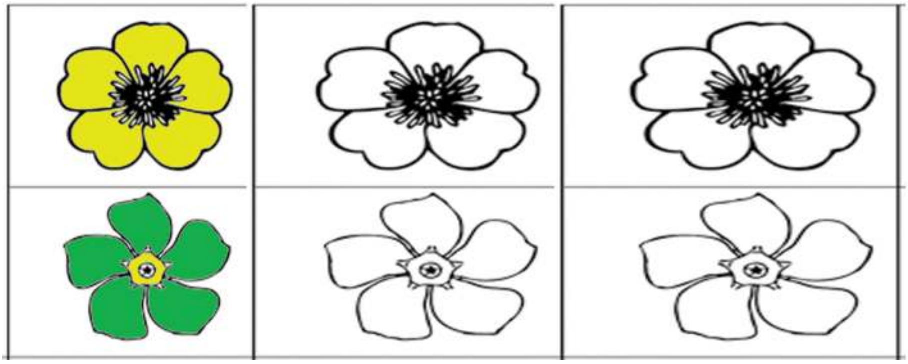

3.2.2 Halluuwwan Fuduraaleefi Kuduraalee

PDF Compressor Free Version

PDF Compressor Free Version

Shaakala 3

Fakkiilee asii gadii kana dabtara kee irratti kaasuun akka fakkii jalqabaatti dibi.

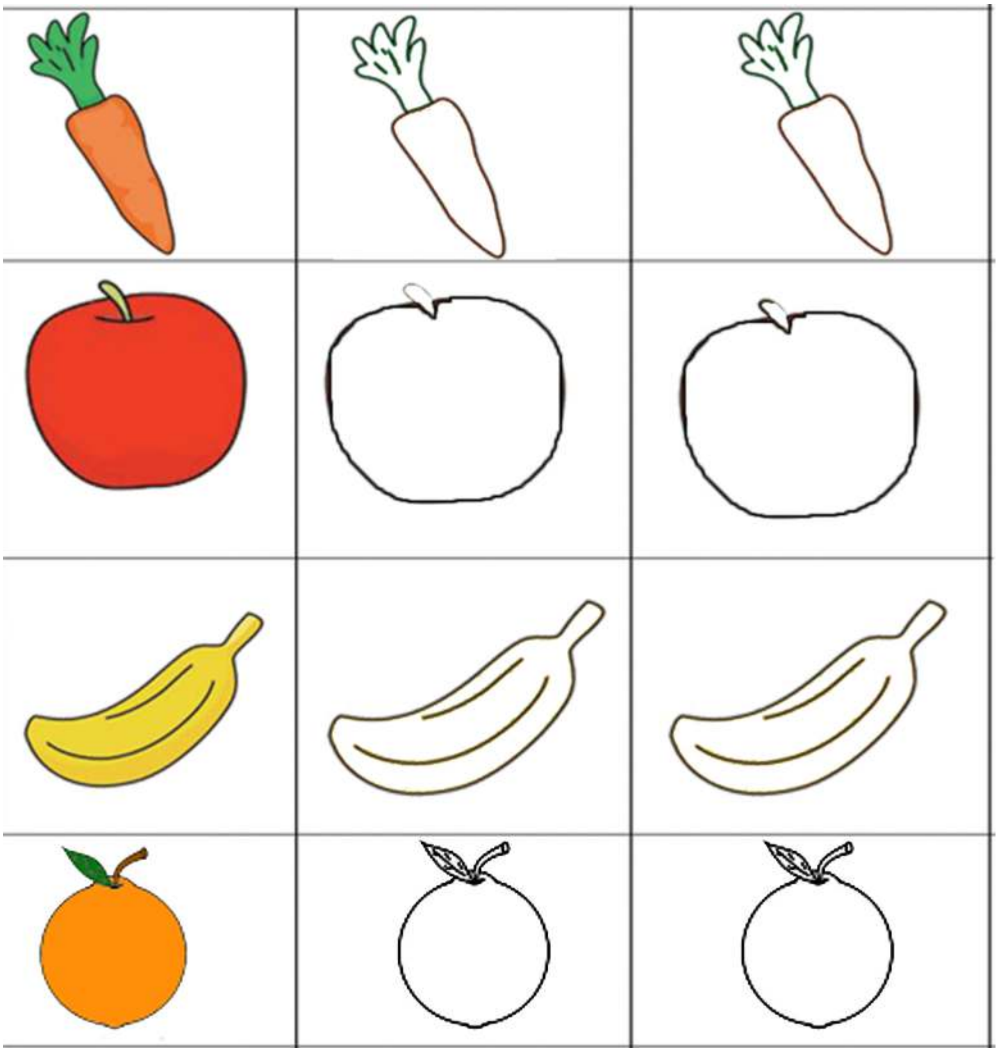

PDF Compressor Free Version

3.2.3 Halluuwwan Beelladootaa

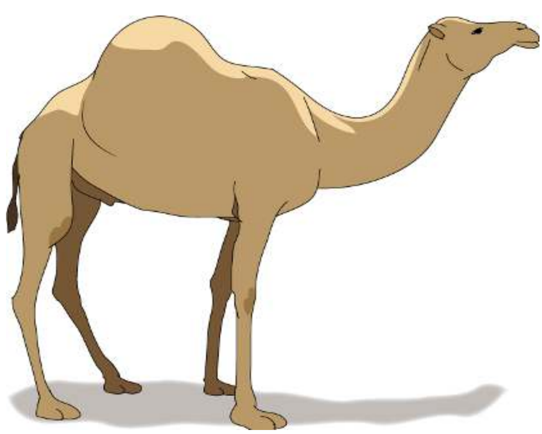

PDF Compressor Free Version

1. Halluu Alaabaa Abbaa Gadaafi Naannoo Oromiyaa

Alaabaa Abbaa Gadaa

Alaabaa Naannoo Oromiyaa

PDF Compressor Free Version

Shaakala 4

Fakkiiwwan asii gadii dabtara kee irratti kaasuun halluu barbaadde dibi.

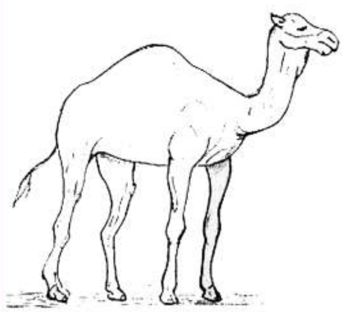
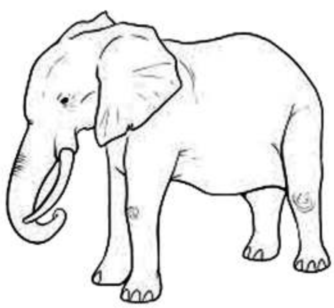

PDF Compressor Free Version

Barannoo 4

Hawwattummaa Og-aartiiwwanii

4. Taateewwan Aadaa Dinqisiifachuu

4.1. Faaruu Maatiifi Shubbisa

Gocha 1

1. Faaruuwwan hanga ammaatti barattan keessaa kamfaa yaadattu?
2. Faaruu beektaan keessaa tokko dareef faarsaa.

Gocha 2

Faaruwwan hanga ammaatti barattan shubbisa waliin agarsiisuu dandeessuu? Lama filachuun shaakaluun daree keessatti taphachuun agarsiisaa.

PDF Compressor Free Version

Gocha 3

Faaruu hanga ammaatti beektu keessaa kan caalaatti dinqisiifattu hiriyaakeetti himi.

Faaruu yeroo raajeffattan qabxiilee afran asiin gadii yaadadhaa.

1. Jaallatamuu qaba
2. Ergaa gaarii qabaachuu qaba
3. Kan namatti toluufi
4. Kan hinirraanfatamne ta'uu qaba

PDF Compressor Free Version

4.2 Gahee maatii bifa diraamaan ibsuu

4.2.1 Gahee maatiin taatee irreechaa irratti qaban agarsiisuu

Xiyyeeffannoon barannoo kanaa inni guddaan taateewwan aadaa raajeffachuu waan ta'eef, gahee maatii tapachuun waa'ee aadaa keessanii akka barattaniif kan isin gargaarudha. Isinis, haala asii gadiin maatii bakka bu'uun qophii irreechaaf taasifamu taphadhaa.

Ganama ijoolleen yeroo hirribarraa kaatee ija sukkuummataa gad-baatu haatiifi abbaan uffannaa aadaan faayamanii coqorsa harkatti qabatanii argu.

PDF Compressor Free Version

PDF Compressor Free Version

(Warri ollaa dhiiraa dhalaan ni dhufu)

PDF Compressor Free Version

Dubartoonni dura dursanii **mareehoo** faarfataa yoo deeman, warri dhiiraa duubaan goranii "Gabbisayyoo" jechaa gara malkaa bu'u.

Shaakala

1. Taateewwan aadaa naannoo keessanitti gaggeeffamu qooda fudhachuun taphadhaa.

PDF Compressor Free Version

4.3 Fakkii Maatii

4.3.2 Miseensota Maatii Fakkiin

Maatiin waliin nyaataa jiru

Miseensonni maatii hojii mana keessaa walgargaaru

PDF Compressor Free Version

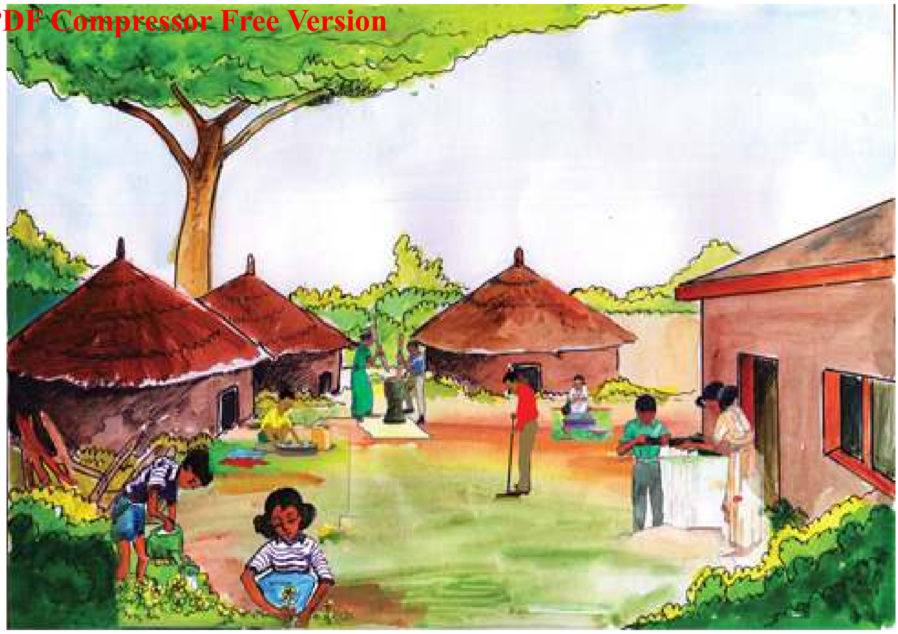

Maatiin yeroo hojii adda addaa hojjetu

Maatiin qophii sirna kabajuuf uffata aadaan faaya'anii

PDF Compressor Free Version

Yeroo maatiin ayyaana irreechaa kabaajuuf deeman

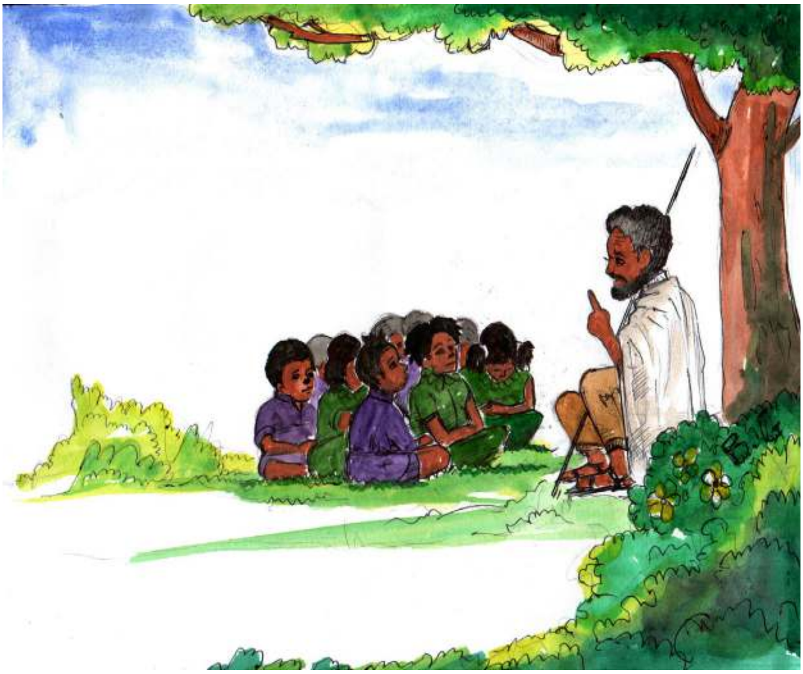

Maanguddoo muka jala taa'ee oduu durii ijoollee barsiisu.

PDF Compressor Free Version

Yeroo maatiin seenaa ijoolleetti himan

PDF Compressor Free Version

Barannoo 5

Hidhata Og-aartiiwwanii

5.1 Faaruu gareen faarsuun dandeettii sagalee uumamaa ofii guddifachuu

5.1.1 Faaruu Biyyaa

Gaaffii hubannoo

Faaruu biyyaa beektuu?

Oromiyaa Oromiyaa haadha seenaa guddaa

Handhuura Oromootaa galma sirna gadaa

PDF Compressor Free Version

Dachee heeraafi seeraa haadha caffee odaa
Badhaatuu gabbattuu margarsituu hundaa
Xurii bara dhibbaa dhiigaan sirraa dhiqnee
Wareegama qaalii alaabaakee ol qabnee

Gammannee gammadi bokkuu deebifannee
Nagaafi dimokiraasii tabaroo namummaa
Misooma amansiisaa guddina atattamaa
Ummattootaa wajjin jaalalaafi tokkummaa
Wabii jireenyaatiif goonee kaayyoo cimaa
Irree gamteeffannee kaanee nu abdadhuu
Oromiyaa lalisii dagaagii jiraadhuu.

Faaruu Lakkoofsaafi Ji'ootaa

Gaaffii hubannoo

Faaruu lakkoofsaafi ji'ootaa yeroo faarfamu televiziyoona/raadiiyoo irraa dhageessee beektaa?

Lakkoofsa keenya lakkaa'uu dandeessuu?

Eyyee dandeenya

PDF Compressor Free Version

30...40....50...60...70...80...90...100.

Baatilee waggaa jechuu dandeessuu?

Eyyee dandeenya.

Fulbaana, Onkoloolessa

Sadaasa , Mudde, ...jarreen kanaa.

PDF Compressor Free Version

Tapha Tokkeen Maalii

Gaaffii hubannoo

Tokkeen maali jettee taphattee beektaa?

Tokkeen maali? Tokkeen tokkichuma

Lama maali ? Lamaan mucha re'ee

Sadii maali ? Sadan sussummanii

Afur maali ? Afran mucha sa'aa

Shan maali ? Shanan quba harka

Ja'a maali ? Ja'an jabbii qaraxaa

PDF Compressor Free Version

Torba maali ? Torban naannoo sanbataa

Saddet maali? Saddet dhala leencaa

Sagal maali ? saglan yaa'ii booranaa

Kudhan maali ? Kurnan boolla saddeeqaa.

Faaruu kubbaa babbareedduu

Kubbaa babbareedduu sagalin qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan saddettu hafaa

Kubbaa babbareedduu saddeetin qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan torbatu hafaa

PDF Compressor Free Version

Kubbaa babbareedduu torba nan qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan ja'atu hafaa

Kubbaa babbareedduu ja'a nan qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan shantu naa hafaa

Kubbaa babbareedduu shan nan qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan afurtu hafaa

Kubbaa babbareedduu afur nan qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan sadiitu hafaa

Kubbaa babbareedduu sadii nan qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan lamatu hafaa

Kubbaa babbareedduu lama nan qabaa

Tokko keessaa dhiitnaan tokkutu hafaa

Kubbaa bareedduushee tokko nan qabaa

Ishees akka hindhabneef <u>cimseen eeggadhaa 2x</u>

PDF Compressor Free Version

Faaruu Beeyladootaa Faarsuu

Beelladoonni nifaarsuu

Sagalee isaanii baasuu 2x

Adurreen ni nyaawwistii

Nyaaw nyaaw jettii

Yoo fetes nishubbistii

Beelladoonni nifaarsuu

Sagalee isaanii baasuu 2x

Sareenis nidutti

PDF Compressor Free Version

Wu wu wu jettii
Lafees niqorqitii

Faaruu Qulqullina Eeggachuu

Yeroo hundaa ganama yoo kaanu
Jalqaba mana fincaanii haadeemnu 2x
Harka keenya fuula keenya
Saamunaadhaan nidhiqanna
Ilkaan keenya niriganna 2x
Ciree keenya akka nyaannuuf
Harka keenya nidhiqanna 2x
Mana barumsaa nideemna
Yeroo hundaa kana niraawwanna 2x

PDF Compressor Free Version

Dad'imman faaruulee garagaraa yeroo faarsan dandeettiin sagalee baasuu isaanii ni cima. Sanuma bu'uureffachuunis faaruu jaallatamuufi raajeffatamuu qabu hubannoo adda baafachuu qabaatu.

PDF Compressor Free Version

5.2 Gareen gahee taphachuu

Boqonnaa kana keessatti haaluma kanaan dura baratteen bartapheen gahee keessanii akka itti aanutti barreeffamee jira. Barreeffama kana irratti hundaa'uun yeroo bal'aa fayyadamuun shaakalaa!

Fakkeenyaaf daa'imni gahee barsiisaa/tuu taphatu/ttu haala uffannaa isaa/shee, daawitii ijaa, boronqii, haxooftuufi firiimbii qabachuun barattoonni gara dareetti akka galaniif waamuun jalqabi.

PDF Compressor Free Version

5.3. Hariiroo Walittidhufeenyaafi Hojiirra Oolmaa Iddoo Seena Qabeessa

Oromiyaan iddoo seena qabeessa baay'ee qabdi. Isaanis:

1. Masaraa Kumsaa Morodaa

Masaraan kun magaala Naqamtee keessatti argama.

2. Masaraa Abbaa Jifaar

Masaraan kun magaala Jimmaa keessatti argama.

3. Dirree sheek Huseen

Dirreen sheek Huseen Baalee Aanaa Gololchaatti argama

4. Dallaa Jogol

Dallaan Jogol magaalaa Harar keessatti argama.

PDF Compressor Free Version

5. Siidaa Calanqoo

Siidaan Calanqoo Harargee bahaa magaalaa Calanqoo irraa km 3 irratti argama.

6. Siidaa Aanolee

Siidaan Aanolee Arsii magaalaa Itayyaa irraa km 10 irratti argama.

7. Galma Abbaa Muudaa

Galmi Abbaa Muudaa bulchiinsa magaalaa Bishooftuu keessatti argama.

PDF Compressor Free Version

Masaraa Kumsaa Morodaa

Masaraa Abbaa Jifaar

Dirree sheek Huseen

Dallaa Jogol

Siidaa Calanqoo

Siidaa Aanolee

Galma Abbaa Muudaa

PDF Compressor Free Version

Barsiisaa/tuu: (firiimbii afuufuun) gara dareetti seenaa

Barattoonni erga dareetti galanii booda.

Barsiisaa/tuu: Leencoo dabtarakee maaliif hin baastu?

PDF Compressor Free Version

Leencoo: mana jira barsiistuu

Barataan hundi ni kolfa

Barsiisaa/tuu: kaleessa **waa'ee iddoo seenaa qabeessa Oromiyaa** barannee turre. Mee har'a irra deebinee wal haa yaadachiisnu? Ani isiniifan eegala. Isin immoo garee, garee keessaniin waliif deebisaa.

PDF Compressor Free Version

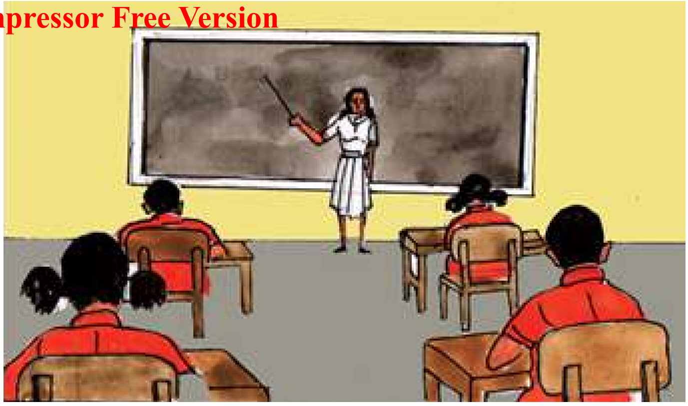

Barsiisaa/tuu: Oromiyaa naannofnaa2x

Garee 1: Iddoo seena qabeessaa muraasa daawwannaa

Barsiisaa/tuu: Wallaggarraa jalqabna

Garee 2: Masaraa Kumsaa Morodaa daawwanna

PDF Compressor Free Version

Barsiisaa/tuu: Achumaan Jimmatti gadi buunaa

Garee 1: Masaraa Abbaa Jifaar daawwannaa

Barsiisaa/tuu: gaara Arsiitti ceenee

Garee 2: Siidaa Aanolee Daawwannaa

PDF Compressor Free Version

Barsiisaa/tuu: Baalee, Baaliyyoo dhaqnaa

Garee 1:Dirree Sheek Huseen daawwannaa

Barsiisaa/tuu:Harargee biyya jaalalaa deemna

Barattoonni hundi: Siidaa Calanqoo daawwanna

PDF Compressor Free Version

Barattoonni hundi: achumaan haraar buunee Jagoliinis dawwannaa

PDF Compressor Free Version

Faaruu iddoo seena qabeessaa

Nutis hedduu qabnaa
Iddoo seenaawwanii
Ifatti mullifnaa
Tokko tokko isaanii

Kan kumsaa Morodaa
Kan abbaa Jifaarii
Dirree sheek Huseeniifi
Siidaawwan Calanqoo

Seenaa hedduu qabnaa
Dhaloota hubachifnaa 2x